

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 14628
Tarih : 22.10.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Terörle Mücadele Kanunu ve Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda
Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifim gerekçesiyle birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını arz ederim.

Nevroz UYSAL ASLAN

Sırnak Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Adalet
Tarih: 23-10-2025	Esas No: 2/3338

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
22 Ekim 2025
Numara:

T B M M GENEL BAŞKANLIK
22 Ekim 2025
No: 1722903

GEREKÇE

Ceza infaz kurumlarında uygulanan disiplin cezaları, “kurum içi düzeni sağlamak, hükümlüleri iyi hâlli davranışlara yönlendirmek” amacıyla öngörülmüştür. Bu cezalar, kalıcı değil; belirli bir süreyle sınırlı, geçici yaptırımlar niteliğindedir.

Ne var ki son yıllarda, iptal edilmiş, infaz edilmiş veya kesinleşmemiş disiplin cezalarının “iyi hâl değerlendirmesi” süreçlerinde yeniden dikkate alınması, bu yaptırımların geçicilik özelliğini ortadan kaldırmıştır. Böylece, kanun koyucunun geçici bir tedbir olarak öngördüğü disiplin cezası, uygulamada hükümlünün koşullu salıverilme hakkını süresiz biçimde kısıtlayan kalıcı bir yaptırıma dönüşmüştür.

Oysa disiplin cezası infaz edildikten ve kanunen öngörülen süreler geçtikten sonra hiçbir hüküm doğurmamalıdır. Bu husus, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Disiplin cezasını gerektiren eylemlerin tekrarı, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılması” kenar başlıklı 48’inci maddesinde açık biçimde düzenlenmiş olup, söz konusu maddede disiplin cezalarının infazı ve kaldırılmasına ilişkin süreler belirlenmiştir. Ancak uygulamada bu açık hükme rağmen geçmiş disiplin cezalarının iyi hâl değerlendirmelerinde dikkate alınması, infaz hukukunun geçicilik ve ölçülülük ilkeleriyle bağdaşmamaktadır.

Bu bağlamda, geçmiş disiplin cezalarının iyi hâl değerlendirmelerinde kalıcı bir yaptırım unsuruna dönüşmesine yol açan “ve aldığı disiplin cezaları” ibaresinin 5275 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinden çıkarılması, infaz hukukunun insan onuruna dayalı karakterinin yeniden tesis edilmesi açısından elzemdir. Bu değişiklik, infaz hukukundaki süreklileşmiş cezalandırma anlayışını ortadan kaldırarak, disiplin cezasının geçici niteliğini yeniden tesis edecektir. Bununla birlikte, benzer ve daha ağır bir yapısal sorun Terörle Mücadele Kanunu’ndaki düzenlemede de karşımıza çıkmaktadır.

Bu yapısal sorunun en ağır sonucu, Kanunu’nun 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “üç hücre disiplin cezası” uygulamasında görülmektedir. Mevcut düzenleme, üç kez hücre cezası alan hükümlülerin bu cezalar kaldırılmış olsa bile şartla salıverilmeden yararlanamayacağını öngörmektedir.

Oysa disiplin cezaları geçici nitelikte olup, infaz edilip kaldırıldıktan sonra hüküm doğurmamaları gerekir. Üç hücre cezası kuralı ise bu niteliği ortadan kaldırmakta; hükümlünün geçmişte infaz ettiği cezaları yeniden değerlendirme konusu yaparak, infazı kalıcı bir cezalandırma biçimine dönüştürmektedir.

“Üç hücre cezası” kuralı, infaz hukukunun temelini oluşturan “iyileştirme, ölçülülük, hukuki güvenlik ve umut hakkı” ilkelerini ihlal etmektedir. Bu düzenleme, ceza infaz sisteminde davranışa dayalı değerlendirme yerine kalıcı bir cezalandırma anlayışını kurumsallaştırmıştır.

Bu nedenle, Terörle Mücadele Kanunu’nun 17’nci maddesinin ikinci fıkrasının yürürlükten kaldırılması; infaz hukukunu kanun koyucunun amacına uygun hale getirecek, hükümlülerin yeniden topluma kazandırılmasına olanak sağlayacak ve ceza infaz sisteminin insan onuruna dayalı yapısını güçlendirecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17'nci maddesinin ikinci fıkrası, üç kez hücre cezası alan hükümlülerin bu cezalar kaldırılmış olsa dahi şartla salıverilmeden yararlanmalarını engellemektedir. Bu hüküm, ölçülülük ve umut hakkı ilkelerine açıkça aykırı biçimde infazı kalıcı bir cezalandırma haline getirmektedir. Maddenin yürürlükten kaldırılmasıyla, infaz hukukunun insan onuruna dayalı ve onarıcı adalet anlayışıyla uyumlu hale getirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 48'inci maddesinde, disiplin cezalarının infazı ve kaldırılmasına ilişkin süreler açık biçimde düzenlenmiştir. Bu nedenle, 5275 sayılı Kanun'un 89'uncu maddesindeki "ve aldığı disiplin cezaları" ibaresi, infaz edilmiş veya kaldırılmış disiplin cezalarının iyi hâl değerlendirmelerinde yeniden dikkate alınmasına yol açarak, 48'inci maddede öngörülen geçicilik sistematığıyla çelişmektedir.

Bu durum, infaz hukukunun ölçülülük ve amaçsal ilkelerine aykırı olup, disiplin cezalarının geçici niteliğini ortadan kaldırmaktadır. İbarenin madde metninden çıkarılmasıyla, değerlendirmelerin yalnızca hükümlünün güncel davranışları esas alınması ve infaz hukukunda süreklileşmiş cezalandırma anlayışının sona erdirilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**TERÖRLE MÜCADELE KANUNU VE CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN
İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN
TEKLİFİ**

MADDE 1- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 17 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2- 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 89 uncu maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ve aldığı disiplin cezaları" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.